

„Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a köznevelési intézményekben”

PROJEKT-, TÉMANAP TERVE

A vak vezetőkutya, avagy hogyan segítsék a sérülteknek!

A projektnap a gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelő tevékenységeken keresztül mutatja be a mozgáskorlátozottságból eredő akadályokat leküzdő, kompenzáló technikákat, eszközöket. A szülők bevonásával, segítségével az elfogadás, empátia, segítőkészség kialakítása. A projekt a tornateremben valósulna meg A vak vezetőkutya címmel.

A projekt célja:

- „hogy az érzékenyítés során játékos formában próbálják ki a különböző élethelyzeteket, saját testükön tapasztalják meg azokat a nehézségeket, melyekkel minden nap szembesül egy mozgáskorlátozott ember. További célkitűzés, hogy a gyermekek bátran kérdezhessenek, hogy természetesen tudják kezelni azokat az embereket, akik a mozgáskorlátozottság miatt segítségre szorulnak. Kellő empátiával, odafordulással alakítsanak ki kapcsolatokat mozgáskorlátozott emberekkel, ennek megfelelően szocializálódjanak.” (https://eta.bibl.u-szeged.hu/1687/2/tars_erz_2/www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_tarsadalmi_erzenyites_modszertana_kisgyermekkorban_ii/63_a_mozgsszervi_fogyatkos_szemlyek_irnti_rzkenyts_clja_s_didaktika_lpsei.html)
- a felnövekvő nemzedék művészi ízlésének, kritikai szemléletének fejlesztése az anyanyelvi műveltség elsajátítása, könyvtárhasználat, az olvasás megszerettetése, a magyar kultúra megismertetése, a digitális technika felhasználása során a művészeti tudás megszerzésében
- a kognitív képességekhez, logikus gondolkodáshoz, befogadó magatartáshoz kapcsolódó tanulói kompetenciák fejlesztése, a egészséges versenyszellem kialakítása gyakorlati tudás, tapasztalatszerzés során
- a formális tanulás mellett az informális lehetőségek megismertetése, szerepük hangsúlyozása, tudatos beépítése a mindennapi életbe
- az elsajátított tudás (elméleti ismeretek) előhívásának, gyakorlati alkalmazásának módszeres elsajátítása
- tehetséggondozás
- önértékelés fejlesztése
- énhatékonyság növelése
- konstruktív megoldási módok megismerése
- önszabályozás – érzelmek megfelelő kezelése (sikeres kezelés, kudarc tűrés, kitartás)
- a fenntartható fejlődés elvének megismerése és alkalmazása

- az ismeretszerzéshez szükséges kognitív kompetenciák fejlesztése
- a tudás elmélyítése és személyessé tétele
- szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív képességek fejlesztése

Résztvevői: alsós diákok, azok szülei, az osztályban tanító 2 pedagógus

A megvalósítás helyszínei: az iskola udvara, tornaterme, tornaterem előtti folyosó, öltöző

A projekt várható eredményei:

- a tanulók empátiakészsége fejlődik, bátrabban segít másoknak, toleránsabbak lesznek társaikkal szemben
 - a tanulók ismeretei gazdagodnak, meglévő ismeretek elmélyülnek
 - felismerik az irodalom, nyelvészet, nyelvhelyesség, helyesírás, könyvtári ismeretek fontosságát, a tudás mindennapi szerepét, gyakorlati hasznosíthatóságát
 - magatartásuk, a kultúrához fűződő viszonyuk pozitív irányban alakul, ezen attitűdjük belsővé válik, a közösségben átöröklődik
 - a projekt interaktív, játékos, együttműködést igénylő feladatai, módszerei erősítik a közösségeket
 - fejlődik a diákok szociális kompetenciája
 - önismeret, társismeret, empátia, türelem, szabálykövetés képessége, kommunikációs készség, érzelmi intelligencia
 - fejlődik a diákok személyes és társas kompetenciája
 - önszabályozó, önfejlesztő készség, előítéletek kezelése, önkontroll, kritikus gondolkodás fejlesztése, konfliktuskezelés
 - fejlődik a diákok kognitív kompetenciája
 - ismeretek rendszerezésének, kritikai kezelésének készsége, problémamegoldó készségek, együttműködési készségek
- a szülők is bepillantást nyerhetnek az osztályközösség alakulásába, részesei lesznek gyermekük iskolai életének,

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
1.	Projekt előkészítése Pedagógus: könyv beszerzése (Balatoni Lilla: <i>A vak vezetőkutya</i>), feladatok, játékok, zene és drámaötletek gyűjtése. Külső szervezetek felkutatása. Szülők: • tájékoztatás levélben, • szülői értekezlet • részvétel feladatokban.	Egyéni, pedagógusi feladat	A kiválasztott könyv beszerzése a szerzőtől. Anyaggyűjtés, program előkészítése. Sérült személyekkel foglalkozó alapítványokkal, szervezetekkel kapcsolatfelvétel. Sérült személyek felkeresése, felkérése, meghívása a projekt sikeres megvalósításához. Szülők tájékoztatása levélben a megrendezésre kerülő projektről, támogatásuk kérése a program megvalósításához. Szülői értekezleten a feladatok megbeszélése, kiosztása, dátum kijelölése hetekkel korábban.	2-3 nap Folyamatos tájékoztatás a feladatok előrehaladásának tükrében.	Internet, könyvtár, szülők elérhetősége	Motivált szülők, felkészült pedagógus Minden szülő aktívan vesz részt és kellően motivált a feladatok elvégzését illetően.	Projekt sikeres indítása

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
2.	Ráhangelés Felolvasás részlet a könyvből. Közös beszélgetés: „Kinek milyen háziállata van, vagy szeretne? Miért? Az állatok hogyan segítenek nekünk? Mi miben segíthetünk másoknak?” Rajzos tevékenység: kutya és gazdi ábrázolása. Mit érzel akkor, mikor segítesz?	Frontális, egyéni	Empátia fejlesztése, szövegértés, vizuális kifejezés	2 tanóra	Könyv, rajzeszközök, nagy papír	Gyerekek bevonódása, élmények megfogalmazása	Szóbeli visszajelzés, rajzok bemutatása
3.	Élményút Ráhangelódás Meghívott vendégeinkkel beszélgetés (mozgássérült, vak, hallássérült)	frontális, csoport	A sérültek mindennapjainak megismerése, hogyan boldogulnak otthon, az utcán. Mit várnak a segítő emberektől? Mi nekik a segítség?	1 óra	Tornateremben a beszélgetéshez kialakított tér, hangosítás.	Nyílt beszélgetés, empátia, asszertív kommunikáció, segítőkészség	

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
	1., „Vak vagyok egy percre” Páros játék: egyik bekötött szemmel, másik vezeti. Udvari akadálypálya teljesítése. Reflexió: élménymegosztás.	Páros, csoport	Látássérült helyzet átélése, együttműködés	20 perc	Kendők, padok, bóják, tornatermi eszközök	Empátia fejlődése, társas készségek erősödése téri tájékozódás fejlődése	Megbeszélés, élményplakát
	2./a Csörgőlabda mérkőzés: A résztvevők 3-4 fős csapatokba szervezése, szabályok ismertetése, mérkőzések lejátszása Akadálypálya kipróbálása szülőkkel.	csapatverseny	A látássérültek sportjának kipróbálása.		Kendők, padok, csörgőlabda, tornaterem világításának lekapcsolása fontos!	Empátia, hallás fejlesztése, türelem	Megbeszélés és
	2./b A terápiás kutya szerepe. Videó a vakvezető kutyákról.	Frontális, csoport	Kutyákról általában: Az állatorvos írónő beszél a felelős kutyatartásról. Terápiás kutya, vakvezető kutya szerepe.	20 perc	Projektor, videó	Gyerekek ismeretszerzése fejlődése	
	3. Érzékszervek felfedezése Tapintásos játék: Hogyan olvasnak a vakok, gyengén látók? Braille-írással ismerkedés	Csoport, egyéni	Tapintással a 6 pont érzékelése. Saját név kirakása.	2 tanóra	Gyufásdobozokon a Braille ábécé.	Érzékelés gazdagítása, más szemszögből való gondolkodás	Szóbeli értékelés, játékos visszajelzés

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
	4. a Mozgássérült sportjának kipróbálása: boccia Akadálypálya kipróbálása szülőkkel.	csoport	A játék szabályainak megismerése. A játék kipróbálása, versenyzés	2 tanóra	Boccia készlet Meghívott sérült vendég	Szabályismertetés után, közös játék	Bemutató, szóbeli értékelés
	4.b Kerekesszéssel, mankóval sorverseny Akadálypálya kipróbálása szülőkkel.	csoport	A segítőeszközök kipróbálása	2	szülők, gyerekek, mankó, kerekesszék csoportszámnak megfelelő számban	Mindenki kipróbálja az eszközöket.	Tapasztalat ok megbeszélé se
	5. Hallássérült Csendszoba	frontális, csoport	Szájról olvasás 1-1 szó jelnyelven mutatva https://jelnyelvi- szotar.jelnyelv.hu/ Szájról olvasás kipróbálása szülőkkel.		internet	Aktív részvétel a feladatokban	Tapasztalat ok megbeszélé se

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
	Projektzárás Reflexió: „Mit tanultam?” kilépőkártyával.	Frontális, csoport	Záró élmény, szülők bevonása		kilépőkártyák	Pozitív közös élmény, tudatosítás	Kilépőkártyák, szülői visszajelzések
	Közös vacsora elköltése, kulturált étkezés kontextusnak megfelelő rugalmas megvalósítása.	csoport		20 perc	asztal, terítő szalvéta, poharak, tányérok, evőeszközök, szülők által hozott étek	Önszabályozó képesség fejlődése, önkontroll fejlődése, frusztrációtűrési fejlődése, kritikus gondolkodás fejlődése.	
	Tisztálkodás, hálókialakítása.	egyéni, csoport	A testnevelés öltözők mosdójában tisztálkodás szülők segítségével. Tornateremben a birkózószőnyegekben a fekhely kialakítása, hálósák elhelyezése.	20 perc	tisztálkodószer- ek: fogkefe, fogkrém birkózószőnyeg		

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
	Esti mese felolvasása pedagógus által:	frontális	Elhelyezkedés után a meghallgatása, beszélgetés felolvasott meséről, az este eseményeiről.	20 perc/ igény szerint	szövege		Figyelmese n hallgatja a mesét, és véleményt nyilvánít, illetve más véleményét meghallgat ja, elfogadja.
	Alvás a tornateremben.	egyéni	Alvás	igény szerint	birkózószőnyegek		mindenki tekintettel a másikra hagyja aludni
	Közös reggeli elköltése, kulturált étkezés kontextusnak megfelelő	egyéni	A szülők által hozott étkek elfogyasztása.	folyam atos			

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
	rugalmas megvalósítása.						
	Elköszönés	egyéni	Búcsú	folyam atos		Mindenki a pedagógus szemébe nézve elköszön.	
4.	Nyilvánosság biztosítása, tájékoztatás		iskolai honlap facebook iskolai, osztály	folyam atos	IKT eszközök	Iskola népszerűsítése, a szülőkkel való jó kapcsolat megmutatása	
5.	A projekt zárása, értékelése		Távozáskor kilépőkártya gyereknek: megkezdett mondat befejezésével véleménynyilvánítás. Távozáskor kilépő kártya szülőknek: szabad véleménynyilvánítás.	15 perc	fénymásolt lapok	Mindenki véleményt formáljon.	A projekttel kapcsolatos pozitív és negatív véleménye

	feladatok cselekvési sor (projektelemen-ként)	munkaformák	feldolgozott tartalom	időterv	feltételek tárgyi - személyi - intézményi	elvárt eredmény	értékelési szempont
			Szóbeli vélemények meghallgatása az esti beszélgető körben a monda után.				k, reflexiók összegzése.

Értékelés:

- a tanulás szempontjából (milyen tanulási folyamatok zajlottak a projekt megvalósulása során)
 - ismeretszerzés
 - ismeretgyűjtés
 - kíváncsiság felkeltése
 - inspiráló attitűd támogatása
 - készségfejlesztés
 - koncentráció fejlesztése
- a társas kapcsolatok alakulása szempontjából (hogyan tudtak együttműködni a résztvevő tanulók, a kooperativitás eredményei)
 - sikeres együttműködés szülőkkel, gyerekekkel, a meghívott vendégekkel
 - szülő-gyermek kapcsolat erősítése
 - tolerancia, türelem gyakorlása, elmélyítése
 - koncentráció, egymásra figyelem huzamosabb ideig

- szülő-gyerek-pedagógus kapcsolat építése
 - empátia, segítőkészség, elfogadás erősítése
- a produktumok szempontjából (mennyire tükrözik vissza a programok hatásait, mennyire épült be a tanulók magatartásába)
- elmélyült munka az alkotás során
 - igény a befejezetlen alkotások folytatására
 - igényes munkák létrehozása
- egyéni és csoportos értékelés
- kilépőkártyák segítségével a gyerekek és a szülők véleményének megismerése
 - a csoportban elvégzett munka
 - önértékelés
 - hogy éreztem magam a csoportban?
 - mit tanultam a program során?
 - hogy voltam hasznos tagja a csoportnak?
 - megvalósítási területenkénti (formatív), ill. szummatív értékelés
 - Szummatív szöveges értékelés a program során átélt élményszerű projekt feldolgozásról.

Javaslat a projekt fenntarthatóságára:

- A projekt célkitűzései kapcsolódnak a NAT meghatározott nevelési követelményekhez, segíti azok eredményesebb megvalósulását.
- A projekt tanévenkénti programjai aktualizálhatók, a segítők mozgósíthatók, a megyei oktatási intézmények nyitottak, a város programkínálatába beépíthető.

- Helyszín aktualizálható, adott témára, és környezetre alakítható.
- Az adott projektben található feladatok az életkori sajátosságoknak megfelelően alakíthatóak, más korosztályok is felhasználhatják.
- Más osztályokkal megismertetni a projektet, hagyományt teremteni a kötelező olvasmányok élményszerű bevezetésére, megismerésére, feldolgozására alsó tagozatban.
- Az érzékenyítés az elfogadás, empátia, segítőkészség fejlesztése mindenkinek feladata.

dr. Tarnai Istvánné
tanító